

1A. Optimaal contact met de achterban

Wilma Bevers

1

Definities die 'achterban' bevatten

- **Achterban:** de achterban zelfst. naamw. (m.)
- **Uitspraak:** groep mensen die een partij steunt
- **Draagvlak:** ondersteuning van de achterban
- **Ruggespraak:** 1) Onderling overleg 2) Overleg met de achterban
- **Volgelingen:** 1) Achterban
  - organisaties van verschillende belangengroeperingen die nauw contact houden met hun achterban
- **Achterban:** mensen die een beweging steunen, zonder zelf actief mee te doen
- **Basis:** 1) Deel van een driehoek 2) Fundament 3) Grondbeginsel

2

Wie is de achterban?

- In de onderneming werkzame personen
- Uitgeleende en ingeleende werknemers
- Behalve de bestuurder(s)

3

Hoe goede relatie met de achterban opbouwen?

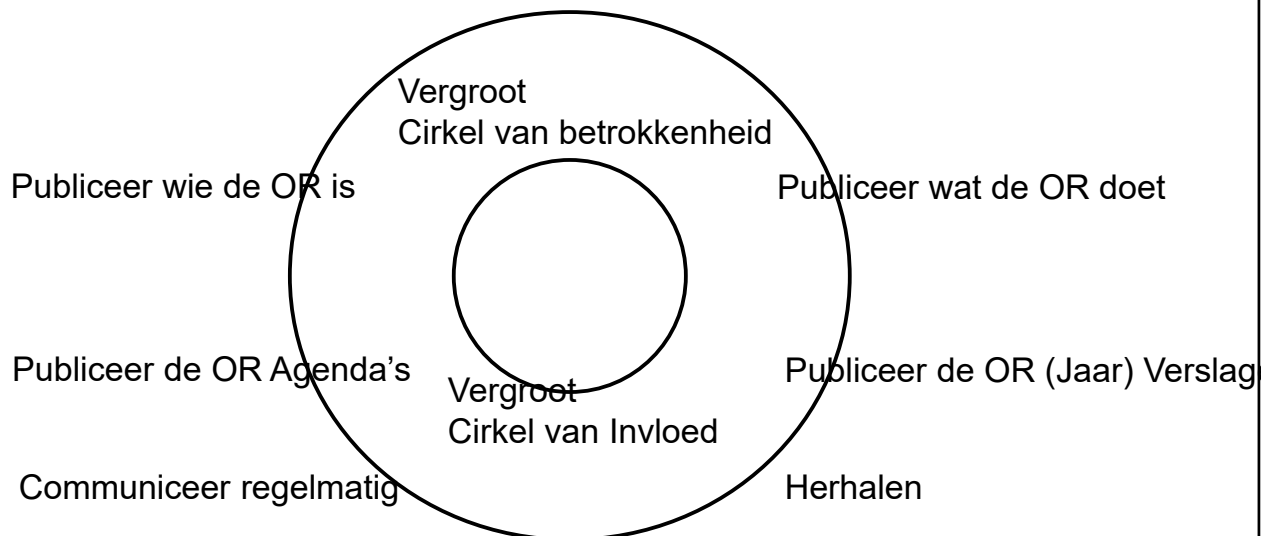
4

Wat is er aan de hand?

- OR is onzichtbaar voor de achterban
- OR publiceert geen agenda en verslagen
- De achterban weet niet wie de OR is
- De achterban weet niet wat de OR doet

5

Start met informeren van de achterban

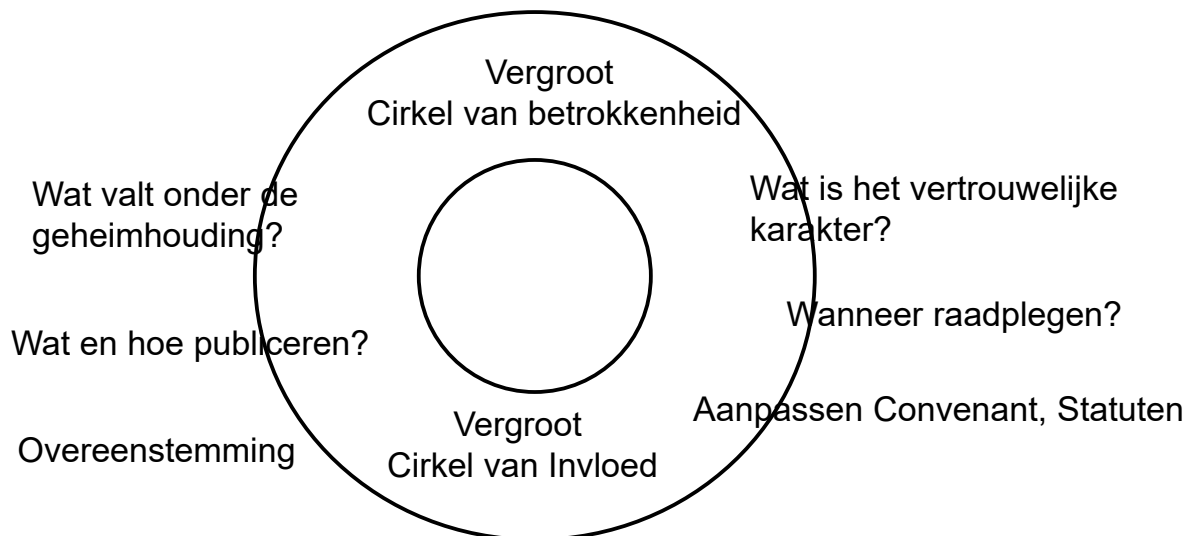
6

Wat is er aan de hand?

- Voor bestuurder valt OR-werk onder geheimhouding
- Bestuurder kent geen vertrouwelijk karakter van OR-werk
- Bestuurder wil niet dat OR agenda's en verslagen publiceert
- Bestuurder wil niet dat de OR nieuwsbrieven publiceert zonder zijn goedkeuring

7

Start met overleggen met de Bestuurder

8

Geheimhouding

Wat zegt de WOR?

- Leden van OR, commissie(s), geraadpleegde deskundigen
- Alle zaken- en bedrijfsgeheimen
- Verplicht tot geheimhouding indien opgelegd
- En (aanvullende) informatie waarvan men het vertrouwelijk karakter moet begrijpen

9

Geheimhouding – rol van de bestuurder

- Afweging maken wat wel en wat niet gedeeld
- In ogenschouw geheimhoudingsplicht OR beperkt
- Open te staan voor OR argumenten in omvang en tijdsduur
- Grenzen opzoeken

10

Geheimhouding – rol van de OR

- Geheimhoudingsplicht geschonden.
- Uitsluiting van OR-werkzaamheden.
- Opzettelijke schending is strafbaar gesteld.
- Ontslag op staande voet.

11

Vertrouwelijk karakter – rol van de OR

- Vertrouwelijke karakter niet expliciet door bestuurder aangegeven
- Ongeacht of er geheimhouding geldt
- Bij contact met de achterban steeds afvragen of informatie delen kan, in verband met het vertrouwelijke karakter

12

OR-afspraken met ondernemer

Maar:

- Geheimhouding moet zoveel mogelijk vóór de behandeling worden meegedeeld
- Welke informatie eronder valt
- Hoe lang deze geheimhouding duurt
- Voor welke personen dit wel / niet geldt

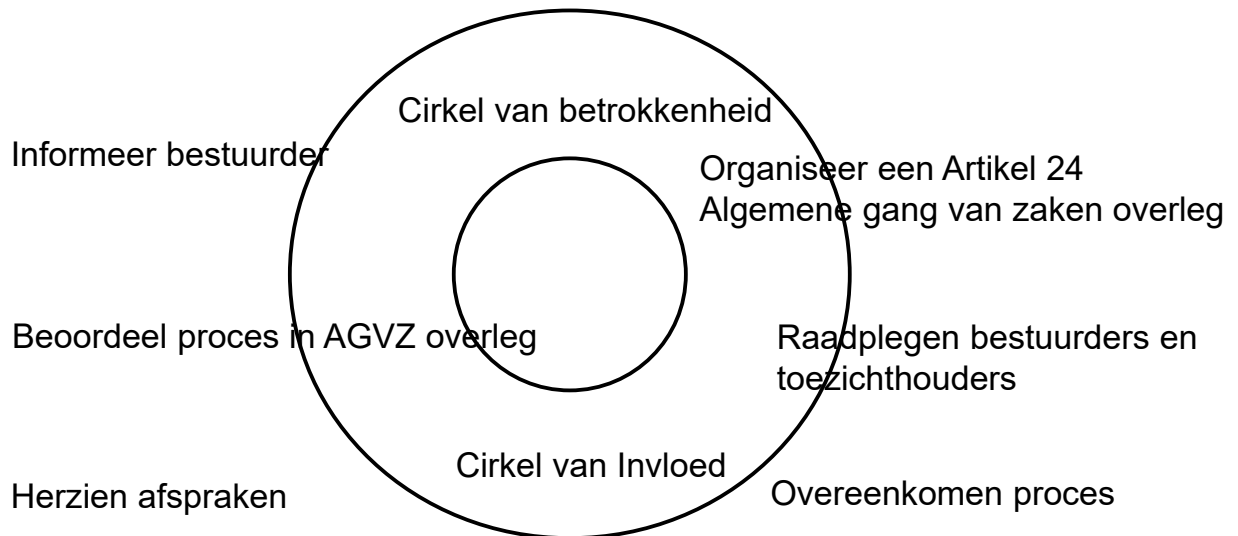
13

Wat is er aan de hand?

- De bestuurder informeert de OR altijd te laat
- Voor de bestuurder is de OR een 'moetje'
- De bestuurder heeft zijn besluit al genomen en legt voorgenomen besluit voor advies aan de OR voor
- De bestuurder betreft de OR altijd te laat in proces

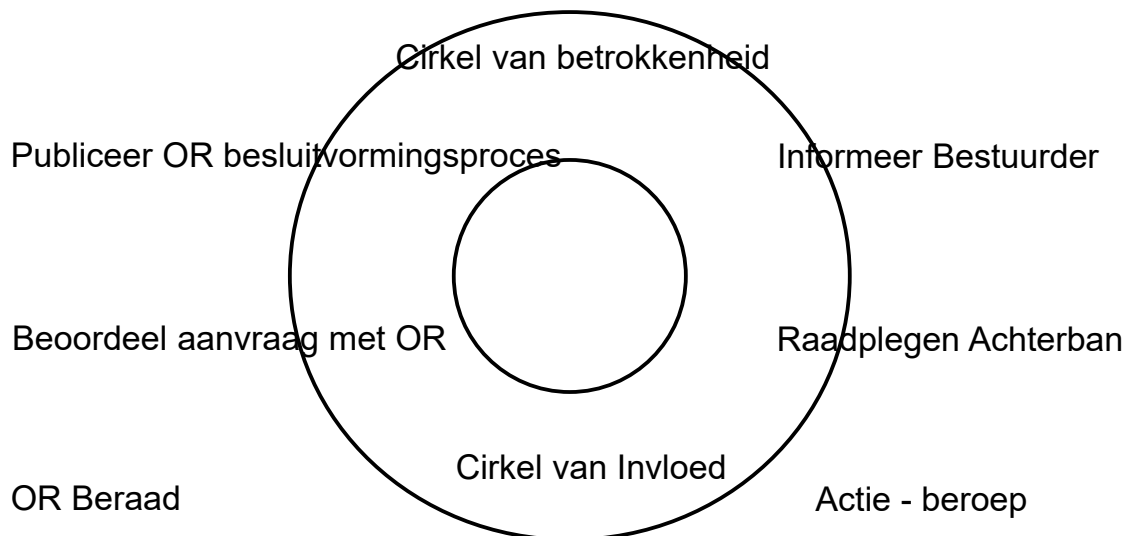
14

Mogelijkheden OR richting bestuurder(s) en andere stakeholders

15

Mogelijkheden OR richting achterban

16

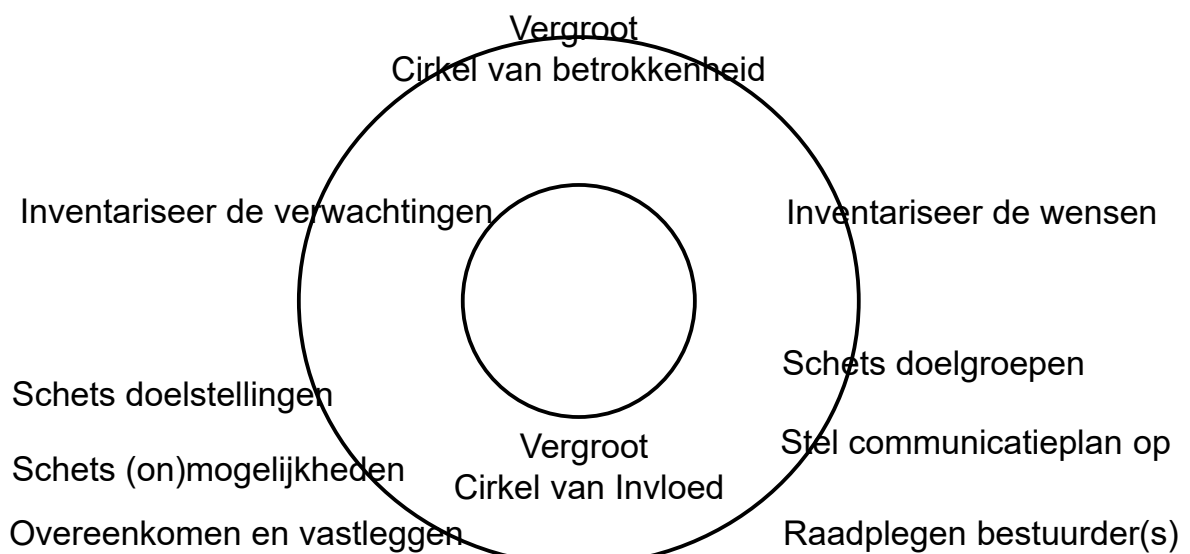

Wat is er aan de hand?

- OR wil structurele participatie van de achterban

17

Start met betrekken van de achterban

18

Verwachtingen communicatie met de achterban

- Bespreek met de achterban wat zij verwachten van een relatie met de OR en hoe de achterban dat vorm zouden willen geven?
- Vraag de achterban ook wat zij belangrijk vinden, waarover en hoe de achterban geïnformeerd wil worden en waarover de achterban wil meedenken.
- Laat weten wat de OR van zijn 'achterban' nodig heeft.

19

OR-communicatieplan

Maak een OR-communicatieplan:

- met doelstellingen
- eventuele doelgroepen
- communicatiemiddelen en -methode
- tijdspad
- dat aansluit bij de achterban en de OR.

20

Voorwaarden structureel contact achterban

Maak afspraken met de bestuurder voor de nieuwe werkwijze:

- Proces in woord en daad ondersteunen
- Intentieverklaring
- Over tijdsbesteding en faciliteiten
- Over geheimhouding
- Over het besluitvormingsproces
- Leg deze vast in statuten of convenant
- Zonder achterban geen OR-besluitvorming

21

Welke communicatievorm past hierbij?

22

Vormen van communicatie met de achterban

- Geef de achterban een rol bij de behandeling van voorgenomen besluiten.
- Praat met de achterban in plaats van over de achterban.

23

Vormen van communicatie met de achterban

Bouw als OR een netwerk van contactpersonen – linking-pins

- grote organisaties
- vaste contactpersonen die locaties of afdelingen vertegenwoordigen
- indien die locaties of afdelingen niet zelf in de OR vertegenwoordigd zijn
- vaste aanspreekpunten voor de achterban

24

Vormen van communicatie met de achterban

Maak gebruik van bestaande netwerken in de organisatie:

- arbocommissie van de organisatie
- young professionals
- het werkoverleg van de verschillende afdelingen en of diensten
- de kennisbijeenkomsten van de beleidsmedewerkers
- het teamoverleg van Project A
- introductiedag van nieuwe medewerkers
- Et cetera

25

Vormen van communicatie met de achterban

Werken met

- Vaste Commissies
- Onderdeelcommissies
- Voorbereidingscommissies
- Werkgroepen

26

OR Vaste Commissies

Let op:

WOR Artikel 15 lid 2:

de OR kan aan een vaste commissie zijn

rechten en bevoegdheden overdragen,

indien de meerderheid van het aantal leden van de commissie

uit leden van de ondernemingsraad bestaat.

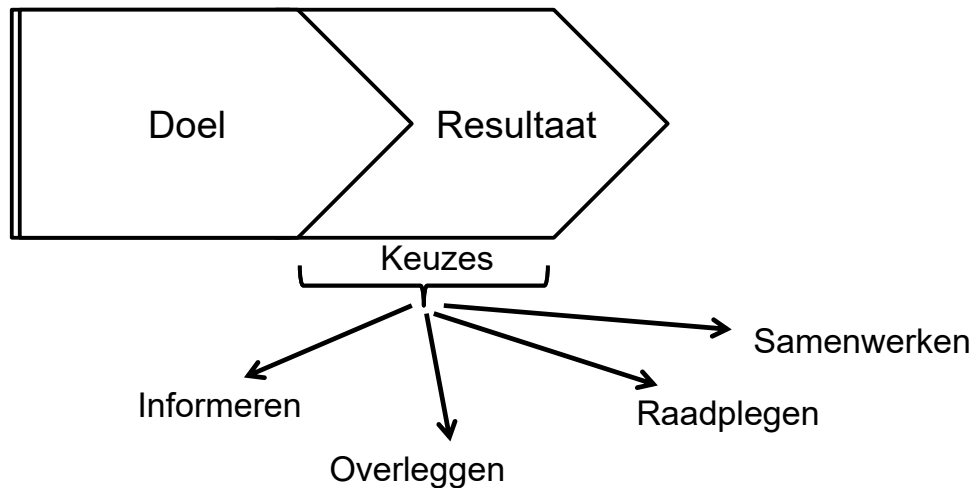
27

Vormen van communicatie met de achterban

- Voeg aan elke OR-commissie niet OR-leden toe vanuit de achterban.
- Stel ook een vaste OR-commissie Achterban samen met experts uit de organisatie.
- Vanuit elke vaste OR-commissie een lid afgevaardigd in de Commissie Achterban.
- Bedenk ook dat enkel de bestuurder zelf niet tot de achterban behoort.
- De meeste kennis en ervaring is in de organisatie.

28

Communicatiemiddelen en -methoden

29

Sluit aan bij de doelgroepen

- Benader groepen medewerkers die belang hebben bij een bepaald onderwerp.
- Mondelinge en/of schriftelijke communicatie?
- Is de doelgroep opgegroeid met social media?
- Is de doelgroep voor een deel niet-Nederlandstalig en afkomstig uit een andere cultuur?

30

Voorbeeld samenwerken

Jaarplan voor het komende jaar:

- brainstormbijeenkomst
- tijdens een borrel, lunch
- gebruik van sociale media
- in een kleinere werkgroep samen met OR en enkele collega's verder uitwerken

31

Voorbeeld informeren

- Kennismakingsgesprek nieuwe medewerkers
- Plan een gesprek met collega's die recent in dienst zijn getreden.
- OR vast onderdeel van het introductieprogramma van nieuwe medewerkers.

32

Voorbeeld informeren

Bezoeken van werkoverleg, teambespreking of afdelingsvergadering:

- Met minimaal twee OR-leden.
- Zorg dat het OR-werk een vast agendapunt op deze agenda's is.
- Informeren, van gedachten te wisselen over actuele en OR-onderwerpen en te vragen wat er bij achterban leeft.

33

Voorbeeld samenwerken

Laat collega's meedoen in commissies:

- Specifieke expertise of vaardigheden
- Informele setting
- Aanknopingspunt betrekken en enthousiasmeren voor medezeggenschap

34

Voorbeelden overleggen en raadplegen

Vragen, ideeën en meningen achterban:

- ideeënbus
- inloopspreekuur
- brainstormlunch
- prijsvraag
- polls
- OR-mail
- dagelijks contact met collega's
- achterban-enquête
- uitnodigen voor een OR- of commissievergadering
- deelname aan een klankbordgroep
- Et cetera

35

Van belang bij raadplegen achterban:

- Bepaal welke vorm van raadpleging het beste past bij het moment, de situatie en het onderwerp.
- Hoofdzakelijk thuiswerken en anonimiteit garanderen, dan digitale enquête of stemming.
- Vaak is een bijeenkomst waarbij ieder zijn zegje mag doen het handigst.

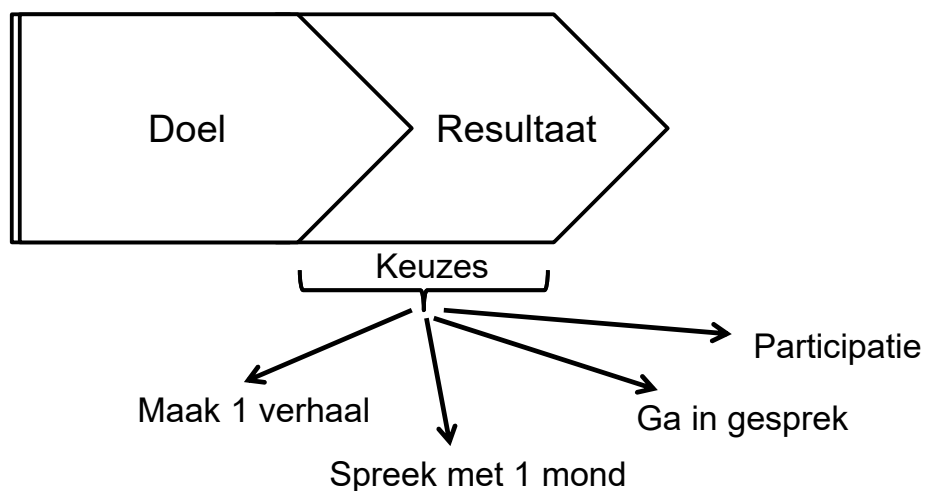
36

Van belang bij raadplegen achterban:

- Informeer bestuurder over een raadpleging, voorkom de indruk dat de OR achter zijn rug om werkt.
- Bestuurder heeft geen zeggenschap over de inhoud die de OR wil bespreken.
- Op een achterbanraadpleging geen informatie verstrekken die onder de geheimhoudingsplicht van de OR valt.

37

Tips

38

Tips

- Goed profileren begint met een gezamenlijk verhaal.
- Spreek als OR met één mond.
- Ga zoveel mogelijk in gesprek.
- Manage verwachtingen - stel vragen wat de achterban verwacht en wat ze hopen dat de OR voor ze bereikt.
- Deel niet alleen wat de OR gaat doen maar ook wat de OR heeft bereikt.

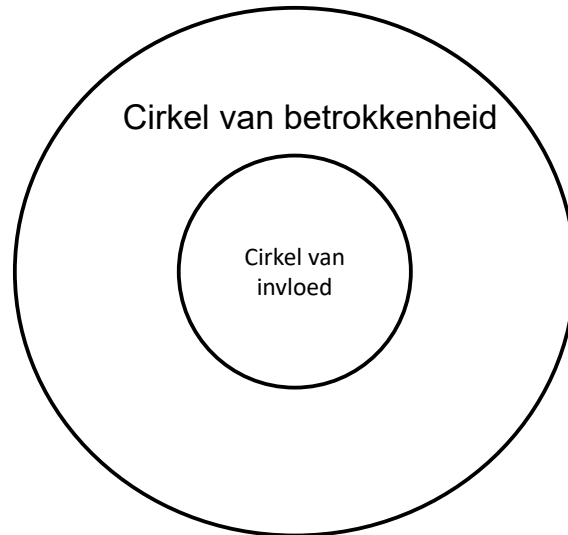
39

Tips

- Stel telkens de vraag welke communicatievorm aansluit bij de doelgroep.
- Zorg er voor dat de OR zich in korte tijd kan presenteren met successen en missers van de OR.
- Blijf regelmatig communiceren.
- Stel een OR-communicatieplan op.

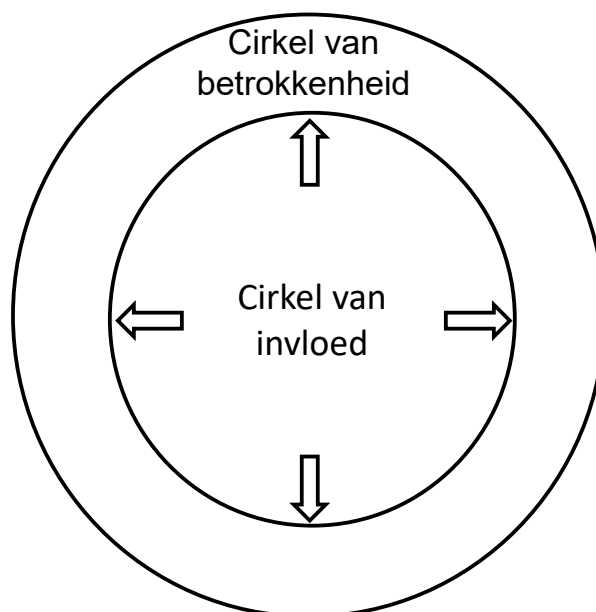
40

Door participatie meer betrokkenheid en invloed

41

Door participatie meer betrokkenheid en invloed

42

Hartelijk dank dat u mijn achterban wilde zijn!

Wilma Bevers
wbevers@zaakkennis.nl